

Gazeta VERDE

Se distribuie gratuit împreună cu
NR. 39 | august 2013

animalelor care trăiesc în **CELE MAI OSTILE** **MEDII** de pe Pământ

DROMADERUL

Regele deșertului, cămila cu o singură cocoșă, se simte acasă în acest mediu ostil. Poate călători până la 9 zile fără apă și 33 de zile fără mâncare. Cum? Cocoșă sa este compusă în proporție de 80% din grăsime, pe care cămila o poate transforma în apă sau energie, în funcție de nevoi.

Dromaderii sunt foarte utili ca animale domestice, ca sursă de lapte, carne sau piele. Mai mult, pot fi folosiți pentru a căra încărcături grele prin deșerturile din Africa sau Orientul Mijlociu.

10

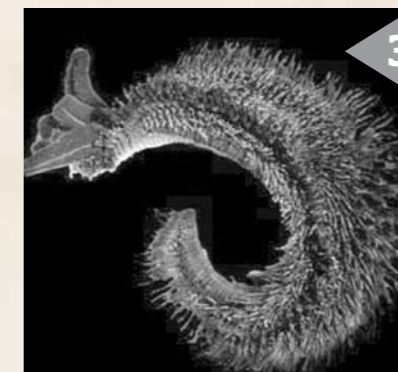
1 URSUL DE APĂ

Sunt regii extremelor. Pot trăi atât în apa fiartă din izvoarele aflate în vecinătatea vulcanilor, cât și în apa rece, medii care le-ar fi fatale majorității vietăților. Pot fi găsiți atât la temperaturi de 152 de grade Celsius cât și la 0 grade Celsius. Urșii de apă pot supraviețui chiar și în vacuumul din spațiu.

2 BACTERIILE IUBITOARE DE CĂLDURĂ

Izvoarele fierbinți pot pări pielea multor vietăți, însă pentru o specie de bacterii ele sunt ca un hotel de cinci stele. Aceste vietăți pot supraviețui la temperaturi cuprinse între 63 de grade Celsius și 107 grade Celsius.

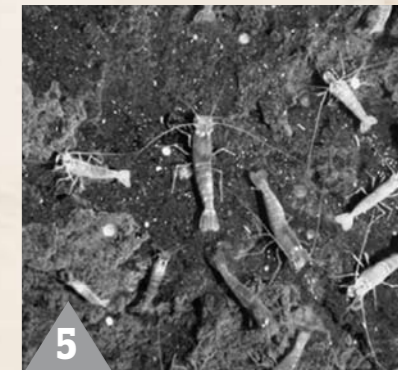
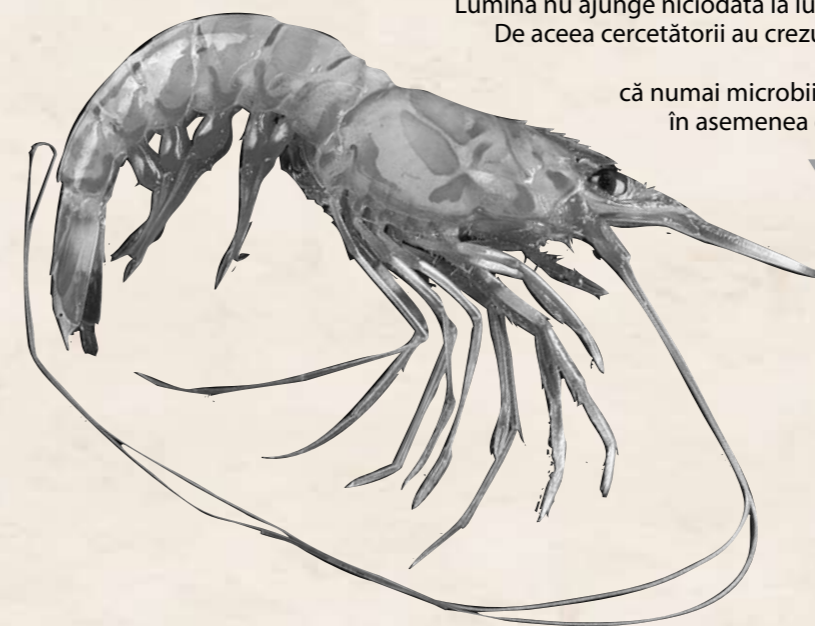

3 VIERMII POMPEI

Sunt unele dintre cele mai tolerante la căldură și complexe animale existente pe planeta noastră. Pentru ele, o temperatură de 80 de grade Celsius este excelentă. Cum reușesc? Corpul lor este acoperit cu un strat de folicul care generează enzime rezistente la căldură.

CREVEȚII DIN ATLANTIC

Descoperite recent de NASA, micile vietăți trăiesc la o adâncime de 182 de metri sub gheața din Antarctica. Lumina nu ajunge niciodată la lumea lor. De aceea cercetătorii au crezut multă vreme că numai microbii pot trăi în asemenea condiții.

5 CREVEȚII "LOIHI"

Când o echipă de cercetători s-a scufundat pentru a cerceta vulcanul subacvatic de lângă Guam, a avut parte de o descoperire șoc. Două specii de creveți au fost descoperite mișunând în jurul vulcanului. Creaturile supraviețuiesc folosindu-și cleștii ca pe niște foarfeci de grădină cu care curăță filamentele bacteriilor sau colectează rămășițele de pești morți.

4 VIERMELE TUB URIAȘ

Cândva cercetătorii credeau că viața nu poate exista pe Terra fără lumină sau apă. Dar un vierme i-a contrazis. Iubitor și el de apă fierbinte, viermele tub uriaș trăiește în comunități mari în apropierea vulcanilor submarini din Oceanul Pacific. Aceste vietăți trăiesc într-un mediu extrem, dominat de nori de chimicale toxice, presiuni uriașe și întuneric total.

7 VIERMELE DE GHEAȚĂ

Deși pare fioros, animalul este inofensiv. E microscopic și nu se hrănește decât cu alge și bacterii consumatoare de metan. Viermii de gheață se găsesc pe fundul Golfului Mexic sau în ghetarii din regiunea Arctica. Descoperirea lor în 1997 dă speranțe ca viața ar putea exista și pe alte planete cu medii extreme, precum satelitul planetei Jupiter, Europa.

9 PINGUINII IMPERIALI

Dacă s-ar organiza concursul „Cel mai bun tată din lume”, pinguinii imperiali masculini ar câștiga an de an titlul. După ce depun ouăle, femelele pleacă în căutarea hranei și a relaxării. Tații rămân și trebuie să clocească ouăle. Și asta la temperaturi de minus 34 de grade Celsius, vânt extrem, timp de 65 de zile.

8 INSECTA WETA

Creatura Weta poate supraviețui luni de zile înghețată la temperaturi de minus 10 grade Celsius. Asta deoarece „sângele” său conține proteine speciale care împiedică formarea de gheață în celule. Native din Noua Zeelandă, capacitățile acestor insecte le permit să supraviețuiască în medii extreme din alte zone ale planetei, precum cele de la altitudini ridicate sau în permafrost.

Ultimii sturioni sălbatici din Europa sunt amenințați de comerțul ilegal cu caviar ce continuă în România și Bulgaria, conform unui raport realizat de WWF și TRAFFIC. Pentru a contribui la conservarea acestor specii, WWF- România a demarat proiectul Life+ "Acțiuni comune pentru creșterea gradului de conștientizare privind supraexploatarea sturionilor din Dunăre, în România și Bulgaria".

CAVIARUL

provenit din surse ilegale amenință supraviețuirea ultimilor sturioni din Dunăre

Reportul „Comerțul ilegal cu caviar în Bulgaria și România” a fost realizat în perioada aprilie 2011- februarie 2012, pe baza a 30 de mostre de caviar (14 în Bulgaria, 14 în România și 2 în Austria, cu caviar produs în fermele din Bulgaria) colectate de la magazine, restaurante, din piețe, de la vânzatori ambulanti și ferme de sturioni din diferite zone ale celor două țări.

2006 (România), respectiv 2011 (Bulgaria) aflată în vigoare până la finalul anului 2015. Rezultatele raportului mai indică și faptul că regulile de etichetare impuse de Convenția privind Comerțul Internațional cu Specii Sălbaticice de Faună și Floră pe cale de dispariție

(CITES) nu sunt respectate în totalitate. De cele mai multe ori, eticheta corectă lipsește sau indică un alt conținut decât cel real. Recipientele conțineau un amestec de caviar provenit de la mai multe specii de sturioni (acest lucru fiind legal doar pentru caviarul presat).

În urma analizei ADN, 4 din 5 mostre declarate de către vânzatori ca provenind de la sturioni sălbatici (fiind, așadar, ilegale) s-au dovedit a fi de morun (*Huso huso*), specie de sturion amenințată cu dispariția. Astfel, s-a confirmat că în România și Bulgaria încă se mai practică pescuitul de sturioni, în ciuda interdicției din

„Cercetările ne demonstrează că prohibiția, chiar și susținută prin sancțiuni mai aspre, nu este suficientă pentru protejarea acestor specii. Dorim ca prin proiectul Life+ să creăm până în 2015 condiții viabile pentru populațiile de sturioni din Dunăre și pentru asta este nevoie și de o mai bună cooperare între autorități și pescari. Mulți dintre pescarii care ne-au răspuns la interviurile pe care le-am avut în ultima jumătate de an au recunoscut că relația cu autoritățile nu este suficient de transparentă și că nu au acces la surse alternative de venit”, a declarat Cristina Munteanu, coordonatorul proiectului în România.

Pentru a avea imagine de ansamblu asupra nivelului de cunoștințe și a atitudinii actorilor implicați în ceea ce privește necesitatea și eficiența conservării sturionilor, în prima etapă a proiectului, WWF a realizat o cercetare care a inclus toate părțile implicate: pescari din lungul Dunării și Delta Dunării, reprezentanți ai factorilor de decizie guvernamentali, ai agențiilor de control și ai companiilor producătoare de caviar, dar și interviuri telefonice cu publicul larg.

Din discuții a rezultat că prohibiția, ca unică soluție până acum, este privită cu reticență de pescari, deși 90% declară că o respectă și sunt de acord că sturionii au nevoie să fie protejați pentru a supraviețui. În plus, 87% dintre pescari au accentuat faptul că își

doresc ca prohibiția totală să înceteze cât mai repede, 96% dorind să se păstreze tradiția de pescuit sturioni. Pe de altă parte, autoritățile de control și factorii de decizie consideră interdicția de pescuit o măsură necesară care ar fi mai eficientă, dacă ar fi susținută prin sancțiuni mai drastice. Totuși, factorii de decizie consideră că sunt necesare mai multe studii, pentru a se prelunge prohibiția din 2016.

83% dintre pescari consideră că pescuitul de sturioni nu este o amenințare, deși 67% cred că stocurile au o tendință de scădere. 68% dintre ei nu văd însă nicio alternativă de venit la activitatea de pescuit.

În ceea ce privește braconajul, 65% sunt de părere că atât pescarii care prind din greșeală sturioni și nu-i eliberează, cât și braconierii sunt o amenințare la adresa acestor specii.

94%

dintre pescari ar coopera cu autoritățile cu condiția ca și acestea să respecte legea

45%

dintre pescari consideră că denunțarea braconierilor în fața autorităților e eficientă

39%

dintre pescari cred că denunțarea braconierilor nu are niciun rost.

Prima etapă a proiectului a mai inclus și un sondaj telefonic la nivel național care a testat nivelul de cunoștințe și percepția generală a populației față de sturioni și caviar. Astfel, la nivelul percepției generale, majoritatea respondenților care știu de existența speciei știu și că sturionii sunt protejați. Tot dintre aceștia, 60% nu știu că există o prohibiție la pescuitul de sturioni. 66% dintre respondenți consideră comerțul cu caviar o amenințare, iar 87% nu știu să facă diferența între caviarul legal și cel ilegal.

Rezultatele interviurilor sugerează că reglementarea mai bună a pescuitului și comerțului cu caviar, susținută

prin controale și sancțiuni mai aspre, nu reprezintă o măsură care asigură protejarea sturionilor pe termen lung. Din studiul atitudinal reiese necesitatea mai multor informații referitoare la sursele alternative de venit, fapt indicat atât de pescarii care vor să existe niște măsuri concrete indiferent dacă prohibiția va fi prelungită sau nu, cât și de companiile producătoare de caviar. Acesta ar fi un prim pas pentru stoparea braconajului, alături de monitorizarea populațiilor de sturioni.

Nu în ultimul rând, rezultă nevoia unei mai bune informări a publicului larg cu privire la sturioni și normele de etichetare CITES.

PETRE ȚIPLEA, MARAMUREȘ

Petre Țiplea (55 ani) din Ocna Șugata, Maramureș a devenit un crescător de vite inovator în anul 2007. Împreună cu familia, el administrează o cireadă de vaci, brune de Maramureș, care pasc tot anul pe pășunile montane. Producția de carne de vită organică este la fel de importantă ca și păstrarea peisajului mozaicat tradițional al păjiștilor deschise și pădurilor compacte, iar ambele produse sunt oferite turiștilor care îi vizitează pensiunea.

Agricultura din zona Maramureșului a creat un pământ cu peisaje impresionante și moștenire culturală bogată. Mozaicul unic de păduri, livezi, zone umede și păjiști formează a doua cea mai mare zonă protejată din România.

Aceasta este un peisaj semi-natural, rezultatul unei lungi tradiții de agricultură și păstorit tradițional și sursa de venit a multor locuitori de astăzi. Petre Țiplea și familia sa sunt unii dintre aceștia. Familia se ocupă cu prelucrarea lemnului și administrează o pensiune cu 7 camere în satul Ocna Șugata.

Recent, ei au profitat de oportunitatea oferită de proiectul WWF, „O Europă

Mai Multă Natură” și s-au apucat și de agricultură. Acum, familia Țiplea deține 26 de vite, un taur și 5 viței care pasc pășunile din Poiana Răchita, platoul Tătaru.

Petre Țiplea este inginer zootehnist, dar începând cu 2007 s-a implicat și în domeniul agricol, în cadrul proiectului pilot al programului WWF „O Europă Mai Multă Natură”. Una dintre activitățile demarate de WWF în scopul de a face legătura între conservarea naturii, economia locală și comunități a fost introducerea unui sistem inovator de pășunat pentru a păstra mozaicul de păjiști și păduri în zonele înalte ale Maramureșului.

GAVRILĂ VRAJA, MARAMUREȘ

Vraja Gavrilă (27 de ani) din satul Ocna Șugata, Maramureș a început să lucreze la fermă încă de când era copil. Acum, el administrează cu succes o fermă de 500 oi, la gospodărirea căreia iau parte toți membrii familiei Vraja: soția sa, cei doi copii (de 7 și, respectiv, 4 ani), socrul și soacra și bunica. Astfel, patru generații participă la păstrarea tradiției păstoritului în regiunea Maramureșului...

Viața la stână

Natura, cultura, tradițiile, oamenii și biodiversitatea... Maramureșul este laboratorul perfect pentru demonstrarea relației organice dintre peisaj, om și animale. Așa începe povestea fermierului Vraja Gavrilă și a familiei sale din satul Ocna Șugata, județul Maramureș. Vraja Gavrilă s-a ocupat de creșterea oilor încă din copilărie, dar atunci își ajuta doar familia. De când s-a căsătorit, cu 9 ani în urmă, cu fiica lui Petru Pop, un cioban foarte respectat din Șugata, el a început să se ocupe cu succes de fermă, cu ajutorul întregii familii. Acum are o fermă de 500 de oi (anul de referință – 2008), dintre care 250 aparțin direct familiei Vraja, iar restul îi sunt date de săteni pentru a le întreține pe timpul perioadei estivale de pășunat. Întreaga familie participă la această activitate: soția sa, cei doi copii, socrul, soacra și bunica.

Patru generații - aceeași preocupare: păstoritul și cultivarea pământului. Familia se împarte între diversele munci pe care le realizează la fermă. De exemplu, vara, socrul și uneori bunica, copiii și Gavrilă însuși stau pe Platoul Tătaru cu turma de oi. De obicei, soția și mama sa rămân acasă, în vale, pentru a se ocupa de gospodărie. În general, Gavrilă este într-o alergătură continuă, pentru a asigura hrana familiei sale - cosește fânul pe platou, merge la piață pentru a-și vinde produsele etc.

Trei, Doamne, și toți trei!

WWF a selectat trei fermieri dintr-o zonă reprezentativă la nivel național ca zonă HNV: Maramureș. Povestea fiecărui fermier aduce în prim plan activitățile de zi cu zi ale acestora și descrie practicile agricole tradiționale păstrătoare ale peisajului rural în zona Maramureș. Durabilitatea afacerilor acestora este susținută de subvenții în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală din România.

Fermieri din Maramureș și reprezentanți WWF, la Terra Madre Balkans 2010

LILIANA HOTEA, MARAMUREȘ

Liliana Hotea (30 ani) din satul Hoteni, Maramureș. Ea și-a încropit o afacere de succes, cu sprijinul familiei: soțul, Vasile Hotea, care întreprinde diverse lucrări pentru comunitate, folosind tractorul pe care îl au, mama, Anita Mesaros, care se ocupă de gospodărie, tatăl Vasile Mesaros, care asigură gestionarea vitelor, bunica, cea care a pus bazele întregii gospodării și fiica de 11 ani a familiei Hotea care își ajută și ea părinții, ocupându-se de sarcinile mai ușoare din gospodărie. Astfel, cele patru generații reprezintă un bun exemplu al modului în care tradițiile muncii pământului și creșterii animalelor sunt păstrate vii în regiunea Maramureșului...

Maramureșul este una din puținele regiuni din Europa care mai oferă încă adevărate sanctuare pentru specii de animale rare și periclitate, cum sunt acvila de munte, hermina, lupul, ursul brun, râsul, pisica sălbatică și tritonul carpatic – în total, 24 de specii de mamifere, 155 specii de păsări cuibăritoare, 9 specii de reptile și 8 specii de amfibieni. Regiunea mai găzduiește și peste 1000 de specii de plante, printre care cele mai importante sunt cele relicvă din numeroasele turbării (roua cerului, otrățelul – plante carnivore), specii de mușchi, afinul, afinul de mlaștină, merișorul, păiușul bălților, rugina și pipirigul și păduri de arin, zadă, stejar, fag, jneapăn și molid cu o bogată biodiversitate. În acest peisaj bogat începe povestea Liliane Hotea. Gospodină și fer-

mier din satul Hoteni, județul Maramureș, Liliana administrează o gospodărie în care conviețuiesc patru generații.

Bunica, respectată de întreaga familie, este cea care a pus, singură, bazele gospodăriei și care acum ajută la treburile zilnice sau dă sfaturi valoroase. Liliana și soțul său, Vasile, au în grijă gospodăria, lucrează pământul și se ocupă de animale. Mama Liliane, Anita, are bogate cunoștințe despre creșterea animalelor și o bună percepere a suprafeței de teren ce trebuie lucrat și a necesarului de hrană - nutrețul necesar pentru animale. Anita este ajutată de „mâna ei dreaptă”, așa cum îi place să o numească pe fiica sa, Liliana care, la doar 30 de ani, și-a luat pe umeri responsabilitatea gospodăriei, împreună cu soțul său.

GHID: trăiește în armonie cu natura!

REDU EMISIILE DE CARBON!

Fără îndoială, cel mai important lucru pe care îl putem face pentru planeta noastră este să reducem drastic emisiile de CO2.

Iată câteva moduri simple, cu rezultate imediate, prin care îți poți reduce amprenta de carbon :

- fii eficient cu energia pe care o consumi
- apelează la energia regenerabilă
- alege călătoriile mai înțelepte.

MĂSOARĂ-ȚI IMPACTUL!

Primul pas este să-ți faci o idee despre propria amprentă.

Orice facem, are impact asupra naturii. Alimentele pe care le consumăm, hainele pe care le cumpărăm, modul în care călătorim, totul.

Puse cap la cap, cererile făcute de fiecare dintre noi – amprenta ecologică a umanității- sunt mult prea mult pentru planeta noastră. Cu 50% mai mult, mai exact.

Un bun început pentru a-ți micșora impactul asupra planetei este ca în primul rând să înțelegi de unde provine acesta.

IZOLEAZĂ-ȚI CASA ȘI BIROUL

Clădirile pot pierde cantități enorme de energie, prin aerul cald care iese iarna și cel rece, vara.

■ **Izolează ușile, geamurile, pereții și tavanele.** Până la o treime din căldura unei case poate să se piardă printr-un pod neizolat. Curenții pot să intre și prin găurile din podele sau de la praguri, permițând atât aerului cald, cât și celui rece să se piardă. Oprește această pierdere de energie astupând găurile. Geamurile duble înjumătățesc pierderea căldurii prin geamuri - și nu uita să tragi draperiile seara.

REDU, REFOLOSEȘTE, RECICLEAZĂ!

Acesta ar trebui să fie principiul tău de bază atunci când iei decizii în viața de zi cu zi – la serviciu, în vacanță, când ești la cumpărături și acasă.

Cu toții putem să:

- economisim apa
- economisim hârtia

CALCULEAZĂ-ȚI CU APROXIMAȚIE PROPRIA AMPRENTĂ ȘI AFLĂ CE POȚI FACE PENTRU A O REDUCE!

Amprenta ecologică indică presiunea umană asupra naturii.

Omenirea folosește, în momentul actual, resursele regenerabile ale unei planete și jumătate.

Oamenii care locuiesc în țări mai bogate și mai dezvoltate au, în general, o amprentă mai mare decât a celor care trăiesc în țări mai puțin dezvoltate.

■ **Verifică-ți casa sau biroul.** Cere furnizorilor tăi de energie electrică sau de gaze să îți facă o inspecție cu privire la pierderile pe care le are clădirea casei tale, a apartamentului sau a biroului tău – apoi aplică recomandările lor! Dacă aceștia nu furnizează astfel de servicii, propune-le introducerea lor.

■ **Oprește sistemul de ventilație de la baie când nu ești înăuntru.** Acest sistem poate să elimine toată căldura dintr-o casă încălzită, dacă rămâne pornit.

FOLOSEȘTE DOAR CE AI NEVOIE

Majoritatea dintre noi credem că sursele de energie sunt inepuizabile, așa că nu prea ținem seama de ceea ce folosim fără să ne fie necesar. **În afară de oprirea aparatelor electrocasnice sau a becurilor atunci când nu le folosim, iată alte câteva moduri de a economisi energia:**

- **Dă căldura mai încet iarna.** Chiar trebuie să porți tricou tot anul? Potrivește temperatura sistemului tău de încălzire ceva mai jos ca să economisești energia. Uneori s-ar putea ca un pulover în plus să fie mai eficient și asta te va ajuta să economisești bani la factura de energie termică.
- **Folosește laptop-urile.** Cumpără-ți un laptop în locul unui calculator obișnuit – consumă de 5 ori mai puțină energie electrică. Dacă trebuie neapărat să ai un calculator obișnuit, atunci alege un monitor LCD în locul unui cu tuburi catodice, adică în locul vechiului monitor CRT. Activează funcția de economisire a energiei de la calculator: în ciuda părerii generale, screen saver-ul nu economisește energie.

- **Ridică temperatura aerului condiționat.** Pe același principiu ca mai sus, ai putea să îți potrivești temperatura aerului condiționat la o valoare mai mare pe timpul verii.
- **Folosește apa cu măsură.** Sistemele publice de apă folosesc foarte multă energie pentru a purifica și a transmite apa către gospodării- așa că economisirea apei poate diminua emisia gazelor care produc efectul de seră. Totodată, asigură-te că termostatul nu este setat la peste 60° C (140° F) și fă un duș scurt în loc de o baie pentru a reduce cantitatea de energie folosită la încălzirea apei.
- **Spală economic.** Folosește mașina de spălat rufe sau de spălat vase atunci când ai strâns suficiente rufe sau vase murdare, nu doar câteva, și alege un program economic și/sau temperatura cea mai joasă cu putință.

- **Pune rufele la uscat.** Uscătoarele de rufe tradiționale consumă foarte multă energie, ba chiar unele modele folosesc enorm de multă energie. Uscarea hainelor pe sârmă, afară sau în casă, nu consumă energie deloc. Dacă nu ai această opțiune, asigură-te că mașina de spălat stoarce cum trebuie hainele pentru a reduce astfel timpul pentru uscare.
- **Păstrează frigiderul rece.** Păstrează-ți frigiderul la o temperatură potrivită și dezgheață-l în mod regulat ca să funcționeze eficient. Nu lăsa ușile deschise mai mult decât e nevoie și asigură-te că ușa se închide cum trebuie (sigiliul de la ușă nu permite intrarea aerului). Poți testa asta punând o foaie de hârtie între frigider și ușă. Dacă poți trage cu ușurință foaia de hârtie, atunci trebuie să ajustezi banda ușii frigiderului sau să o înlocuiești pentru a fi cu adevărat etanșă.

■ **Nu fierbe mai multă apă decât ai nevoie.** Când folosești un ibric, fierbe atâta apă cât ai nevoie. Astfel o să economisești energie electrică și o să fierbi apa mai repede.

■ **Dacă dai termostatul cu doar un grad mai jos** în timpul iernii poți să economisești cu până la 10% pe an la factura de la căldură.

■ **Spălatul hainelor la 30° C** în loc de 40° reduce consumul de energie electrică în medie cu până la 40%.

FOLOSEȘTE-ȚI PUTEREA DE CONSUMATOR!

Unul dintre cele mai simple lucruri pe care le poți face pentru a avea un impact pozitiv zilnic este să fii un cumpărător informat și selectiv. Poziția ta de consumator îți dă o putere imensă. Dacă refuzi alimentele și bunurile produse într-o manieră nesustenabilă și alegi, în schimb, alternativele prietenoase cu mediul, companiile vor reacționa și își vor schimba practicile.

Mai ales :

- ai grijă ce mănânci
- fii atent și la săpunuri și produse cosmetice
- alege lemnul certificat FSC.
- alege electrocasnice cu consum redus de energie

Practicile nesustenabile din agricultura și pescuit sunt cele mai mari amenințări la adresa speciilor și a habitatelor. Cererea mare pentru cherestea din Europa, Japonia, Statele Unite și China duce la exploatarea forestieră. În fiecare zi, aproape 270 000 de copaci sunt aruncați în surgeri sau ajung gunoi în întreaga lume.

DE MARAMUREȘ
Gazeta

Baia Mare, Bd. Traian 23/9
Tel. 0728-836 348, 0362-401 332
fax 0362-401 331
www.gazetademaramures.ro

Fondator
Dan **PÂRCĂLAB**

Director general
Ioana **LUCĂCEL**

Redactori
Mircea **CRÎȘAN**

IT/DTP
Ada **FONAI**

Un proiect realizat în parteneriat cu
ROMALTYN
MINING

parte a unei campanii de responsabilitate socială, implicare în comunitate și educație ecologică

Fonduri VERZI

Acordul de Parteneriat între România și Comisia Europeană pentru perioada de finanțare 2014-2020, propus de Ministerul Fondurilor Europene, a intrat în dezbatere publică până la finalul lunii iulie. Acordul este documentul strategic de programare prin care România își fixează prioritățile de investiție, alocarea financiară și noua structură administrativă pentru implementarea fondurilor europene în perioada 2014-2020.

În următoarea perioadă de programare, România va investi circa **26** de miliarde de euro, alocate prin Fondurile Europene Structurale și de Investiții, din care **19,36** miliarde de euro reprezintă fondurile aferente politicii de coeziune și cooperare teritorială, iar restul – fondurile dedicate politicii agricole și de pescuit (**6.82** miliarde euro).

Prioritățile de finanțare propuse României de către Comisia Europeană vizează îmbunătățirea capitalului uman prin creșterea ratei de ocupare a forței de muncă și politici mai bune privind incluziunea socială și educația, dezvoltarea unei infrastructuri moderne, promovarea competitivității economice și a dezvoltării locale, optimizarea utilizării și protejării resurselor și activelor naturale, respectiv modernizarea și consolidarea administrației naționale și a sistemului judiciar.

Acordul de Parteneriat este un document de importanță majoră, pentru că dictează modul în care se va dezvolta România până în anul 2020; de aceea, el este relevant și de interes nu numai pentru autoritățile publice direct implicate, ci și pentru publicul larg, elaborarea acestuia (și a documentelor subsecvente, precum programele operaționale) realizându-se în parteneriat cu reprezentanți ai societății civile, din sectorul nonguvernamental.

În acest context, WWF dorește să atragă atenția asupra unor puncte cheie din Acord ce vor facilita activitățile de protejare și conservare a naturii, dar și asupra unor măsuri propuse ce vor avea un impact negativ asupra biodiversității ce nu poate fi neglijat.

Prinse sub obiectivul tematic 6 - Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor, prioritățile de investiție pe care WWF le consideră oportune sunt legate de îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi, sectorul forestier și sectorul piscicol. Măsurile cele mai importante sunt următoarele:

- implementarea planurilor de management pentru arii protejate și situri Natura 2000 și elaborarea planurilor de management pentru restul siturilor
- cartarea și evaluarea distribuției habitatelor naturale pentru speciile sălbatice de interes și elaborarea de planuri de acțiune pentru conservarea lor
- analiza coerenței ariilor naturale protejate și a coridoarelor ecologice și măsuri de investiție pentru in-

frastructura verde: poduri verzi și ecoducte pentru reconectarea zonelor naturale care au fost fragmentate artificial; coridoare și elemente care conectează ariile protejate pentru asigurarea unei rețele funcționale; reconstrucția unor arii naturale degradate pentru a crea noi habitate pentru specii de plante și animale, pentru activități de recreere și pentru prevenirea dezastrelor

MĂSURI PENTRU SECTORUL FORESTIER:

- extinderea fondului forestier național prin noi împăduriri (35.000 ha);
- sprijinirea managementului durabil pentru pădurile private prin compensații pentru proprietarii de pădure (pentru o suprafață estimată la aproximativ 185.000 ha)
- sprijinirea asociațiilor din sectorul forestier

MĂSURI PENTRU SECTORUL DE PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ:

- protejarea și refacerea biodiversității marine și riverane;
- protejarea și refacerea biodiversității din cadrul fermelor piscicole prin activități responsabile;
- protejarea și rehabilitarea biodiversității prin măsuri de control și colectare de date;
- dezvoltarea măsurilor durabile privind acvacultura pentru protejarea speciilor în pericol de dispariție și pentru a reduce presiunea asupra surselor acvatice naturale.

De cealaltă parte, motivele de îngrijorare pentru organizație se învârt în jurul unor teme spinoase precum dezvoltarea navigației pe Dunăre, prin reabilitarea/modernizarea infrastructurii, prin canale și noi flote comerciale, construirea de noi infrastructuri pentru prevenirea riscurilor la inundații și secetă sau dezvoltarea sectorului hidroenergetic.

Mai exact, măsurile propuse prin Acordul de Parteneriat, în versiunea sa actuală, sunt:

- concentrarea pe infrastructura clasică/gri pentru prevenirea riscurilor la inundații și secetă (inclusiv construirea de noi infrastructuri), când infrastructura verde și „lucrul cu natura” ar putea fi în foarte multe cazuri soluția mai ieftină și mai durabilă la acest tip de proiecte de infrastructură (așadar, fondurile alocate infrastructurii gri le-ar putea suplimenta pe cele alocate pentru măsurile listate mai sus, legate de infrastructura verde, pentru a crește beneficiile de mediu, sociale și economice ce derivă din aceasta)
- promovarea surselor regenerabile de energie cu accent pe investiții în rețeaua de colectare și distribuție a energiei produse, dar fără a aminti de potențialul impact pe care aceste surse de energie îl au asupra biodiversității
- promovarea Dunării ca și coridor

de transport de importanță națională strategică, fără măsuri de protejare adecvată a ecosistemelor bogate ale Dunării.

De asemenea, WWF dorește să atragă atenția și asupra faptului că această variantă a Acordului de Parteneriat a fost realizată și trimisă Comisiei Europene fără consultarea partenerilor de dialog ce se reunesc în mod regulat în Comitetul Interinstituțional pentru Acordul de Parteneriat (CIAP) special pentru redactarea acestui document strategic.

Organizația speră ca, în acest interval, cât Acordul se află în dezbatere publică, Ministerul Fondurilor Europene (instituția care coordonează în România procesul de programare a fondurilor europene), dar și ministerele de resort ce sunt reprezentate în CIAP, să ia în considerare sugestiile și expertiza cu care partenerii de dialog pot contribui, așa încât să avem o planificare coerentă a fondurilor și o bază solidă pentru o dezvoltare durabilă în România.

Acordul de Parteneriat, în varianta sa finală, va fi transmisă Comisiei spre aprobare în luna noiembrie 2013. Iar Programele Operaționale pentru diferitele sectoare de activitate, bazate pe Acordul de Parteneriat, a căror elaborare a început în martie 2013, vor fi finalizate și trimise Comisiei în ianuarie 2014.

O nouă teorie care face legătura între condițiile climatice din perioada jurasică și dezvoltarea marilor reptile a determinat oamenii de știință să vorbească despre posibilitatea revenirii erei dinozaurilor.

În opinia cercetătorilor, încălzirea globală poate conduce la apariția altor genuri de reptile, cu dimensiuni mai mari decât ale celor existente în prezent pe Terra – crocodili, șopârle și broaște țestoase. „Gigantismul, constatat la șopârlele ierbivore, indică o creștere considerabilă a proporțiilor lor într-un mediu de viață cu temperaturi ridicate”, citează Daily Mail un raport semnat Patricia Hillard, de la Universitatea din California.

În opinia omului de știință, dacă încălzirea globală nu va fi stopată, Pământul va asista la o nouă invazie de reptile gigant. O perspectivă evidențiată de studiile efectuate la Universitățile din California și Nebraska. Autorii experimentelor făcute în acest sens au ajuns la concluzia că dimensiunea corpului reptilelor depinde de caracteristicile climatice și nu are nici o legătură cu existența sau nu a prădătorilor, cum s-a considerat până acum.

Studiul s-a bazat pe analiza șopârlelor tip Barbutorex morrisoni și care, cu excepția dimensiunilor uriașe, nu se deosebesc cu nimic de actualele șopârle din această categorie. Lungimea reptilei care a trăit în urmă cu 40 de milioane de ani, în paleolitic, atingea doi metri. Jason Head, de la Universitatea din Nebraska, a precizat că, în condițiile unei clime foarte calde, mamiferele pierd teren în fața reptilelor, capacitatea de reglementare a temperaturii corpului nefiind, în cazul primelor, atât de importantă.

În plus, animalele cu sânge rece au nevoie de mai puțină hrană, ceea ce le sporește șansele de supraviețuire în condiții de caniculă.

Schimbările climatice influențează conjunctura economică, în special în țările agrariene, iar în condiții de înrăutățire a situației lor materiale, oamenii recurg frecvent la arme, afirmă cercetătorii.

Numărul războaielor, a conflictelor armate și a revoltelor sociale de masă ar putea crește de 1,5 ori până în 2050 din cauza încălzirii globale, se arată într-un articol publicat de revista Science. „În prezent există câteva ipoteze, care explică legătura dintre climă și conflicte. Spre exemplu, schimbările climatice influențează starea economiei, mai ales în țările agrariene, iar când situația lor materială se înrăutățește pe fondul degradării generale, oamenii recurg

tot mai frecvent la arme pentru a-și procura mijloacele necesare supraviețuirii”, a explicat unul dintre autorii studiului, Solomon Hsiang, de la Universitatea Priston, din Statele Unite.

Pentru studiul lor, oamenii de știință au ales 60 de lucrări de cercetare consacrate legăturii dintre clima și conflicte. Au fost analizate conflicte individuale (bătăi, crime, violuri), politice și dintre diferite grupări de influență (războaie civile, războaie, conflicte etnice și invazii), situații mai speciale, schimbare de regimuri sau dispariția unor civilizații întregi.

Analizând schimbările climatice din ultimii 12.000 de ani, cercetătorii au constatat că încălzirea agravează conflictele sociale și interpersonale deja existente, dar în forma latentă, la nivelul societății. Ei au calculat valoarea devierii standard și au comparat oscilațiile de temperatură și cantitatea de precipitații în diferite regiuni. Devierea, unitate constantă, corespunde unei creșteri a temperaturii în Africa de 0,4 grade în decurs de un an sau de 3 grade pe luna în America. În opinia oamenilor de știință, o asemenea schimbare de temperatură sporește în medie cu 14% eventualitatea izbucnirii unor războaie civile sau conflicte etnice.

Venind cu argumente concrete, Solomon Hsiang a dat câteva exemple din istoria mondială. Astfel, civilizația maya a dispărut pe parcursul unei lungi perioade de secetă. Același factor a condus la dispariția dinastiei Tan în China. La rândul ei, statisticile infracționalismului din SUA arată că în condiții de caniculă numărul violurilor, crimelor și atacurilor crește. În opinia lui Hsiang, până în 2050 riscul unor conflicte între diferite grupuri de interese și influență va spori cu 50% în zonele „fierbinți” ale lumii.

TEORII despre ÎNCĂLZIREA GLOBALĂ

Pe viitor, Pământul ar putea împărtăși soarta planetei Venera, cred cercetătorii din domeniul climatologiei. Potrivit prognozelor lor, atmosfera Terrei se va încălzi până la câteva sute de grade, iar oceanele se vor evapora.

O supoziție similară a fost formulată, anterior, de unul dintre cei mai mari specialiști în domeniu, James Hansen, în cartea sa „Furtunile viitorului”, scrie agenția RBK. Inițial, colegii profesorului Hansen au respins ideea, declarând că un astfel de fenomen este imposibil din principiu. Acum însă privesc altfel lucrurile, iar Colin Goldblatt, de la Universitatea canadiană Victoria, afirmă chiar că previziunile lui Hansen sunt corecte.

Ce i-a determinat să se răzgândească? Goldblatt a explicat că modelele schimbărilor climatice realizate până acum nu au luat în calcul acea cantitate de energie emanată de Pământ care este înghițată de vaporii de apă și de dioxidul de carbon. Iar dacă energia pe care o degajă Terra va fi reținută de dioxidul de carbon și de vaporii de apă, Pământul se va încălzi tot

mai mult și mai mult. Prin urmare, cu cât omenirea va arde mai multe hidrocarburi, cu atât în atmosfera va fi mai mult dioxid de carbon și cu atât mai ridicată va fi temperatura planetei.

Oamenii de știință nu au stabilit cu exactitate când Terra se va confrunta cu situația descrisă mai sus. Oricum, spun ei, în trecut Venera a traversat o etapă similară de încălzire globală necontrolată. Pământul pare sortit să trăiască ceva identic.

Pentru fiecare om de pe Terra există circa 200 de milioane de insecte. Numai termitelile ne depășesc într-un raport de 10 la 1.

În prezent, pentru prima dată în istoria planetei, numărul persoanelor cu vârste de peste 60 de ani îl depășește pe cel al copiilor cu vârsta sub 5 ani.

Credeți că România este o țară săracă? Gândiți-vă că **una din cinci persoane de pe Terra trăiește cu mai puțin de 1\$ pe zi.**

Furnicile nu dorm niciodată. Cu toate acestea, în zorii zilei, furnicile se întind asemenea oamenilor pentru a se dezmoți.

Dacă ții un **caras auriu** într-o încăpere lipsită de lumină, acesta va deveni, în cele din urmă, alb.

Știți care este apetitul unui furnicar sud-american? Ei bine, acesta poate ingera **până la 30.000 de furnici... pe zi.**

Cimpanzeii și coțofenele sunt singurele animale care își pot recunoaște imaginea într-o oglindă.

Ochiul unui struț este mai mare decât creierul acestei păsări.

Balena albastră este animalul care produce cele mai puternice sunete (până la 188 de decibeli). Un astfel de sunet poate fi receptat prin apă la o distanță de până la 850 de kilometri.

Pe suprafața unui corp uman trăiesc mai multe vietăți decât oameni pe întreaga planetă.

Aproximativ **90% din populația întregii planete locuiește în emisfera nordică.**

În provincia Alberta din Canada au fost uciși absolut toți șoarecii. În prezent, este singura provincie din lume în care nu există asemenea rozătoare.

Vreți să știți care este **regiunea cu cea mai scăzută criminalitate**? Încercați Quebec, Canada. Rata criminalității în această zonă este similară cu cea înregistrată într-un parc Disney World, aproape 0.

despre lumea în care trăim

Deși nu pare, **Chicago este mult mai aproape de Moldova decât este de Rio de Janeiro.**

Barajul Hoover din SUA a fost proiectat ca să reziste pentru cel puțin **2.000 de ani**. Cimentul folosit la ridicarea impresionantului construcții nu se va întări complet decât peste 500 de ani.

Biblioteca Universității din Indiana, SUA, se scufundă în fiecare an cu circa 2,5 centimetri. Acest fenomen se datorează unei erori a constructorilor care **au omis să calculeze și greutatea cărților** care vor fi depozitate în uriașa clădire.

Bușițele sunt singurele păsări care pot distinge culoarea albastră.

Lungimea unui **elefant** este egală, aproximativ, cu lungimea limbii unei balene albastre. De asemenea, limba unei balene este mai grea decât un elefant adult.

Știți care sunt cei mai mari consumatori de Coca-Cola din lume? Dacă ați răspuns **islandezii**, ați dat răspunsul corect...

Cei mai mari iubitori ai cârnii de porc sunt danezii. În **Danemarca există de două ori mai mulți porci decât întreaga populație umană a acestei țări.**

Cele mai numeroase vietăți de pe Terra sunt artropodele. Ca un exemplu, până în prezent au fost descoperite circa **70.000 de mii de specii... de păianjeni.**

Limba unui **crocodil** este imobilă. Ea este atașată de cerul gurii acestui animal.

Irlanda este singura țară europeană în care nu există șerpi.

În ciuda aparențelor, două treimi din suprafața întregului **continent african** se află în emisfera nordică.

Cei mai tineri părinți din istorie (doi copii cu vârste de 8, respectiv 9 ani) au trăit în **China**. Copilul lor s-a născut în anul 1910.

Prefixul telefonic pentru **Antarctica** este 672.

De peste 4.000 de ani, nicio specie animală nu a mai fost domesticită.

Mamiferele sunt singurele specii vii care prezintă lobi ai urechilor.

Se estimează că în lume există circa **1 miliard de vite**. 200 de milioane dintre ele trăiesc numai în **India**, acolo unde sunt considerate animale sfinte.

Girafa este singurul animal care își poate introduce limba în ureche. Limba unei girafe adulte măsoară peste 50 de centimetri.

VITAL a semnat contractul de lucrări MM-CL-10

«Reabilitarea și extinderea conductelor de aducțiune, a rețelei de distribuție și a rețelei de apă uzată în Sighetu Marmăției»

În 29 iulie 2013, la sediul Primăriei Sighetu Marmăției, s-a semnat contractul de lucrări "Reabilitarea și extinderea conductelor de aducțiune, a rețelei de distribuție și a rețelei de apă uzată în Sighetu Marmăției" între S.C. VITAL S.A. și Asociera S.C. T.C.M. NORD S.A. Baia Mare – S.C. TEHNODOMUS S.A. Arad.

Evenimentul reprezintă semnarea contractului numărul 10 de lucrări din cadrul proiectului cofinanțat din Fondul de Coeziune, prin Programul Operațional Sectorial Mediu, "Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată din județul Maramureș", Măsura nr. 2009RO161PR047.

La eveniment au fost prezenți președintele ADI Maramureș, Cătălin Cherecheș, primarul municipiului Sighetu Marmăției, Ovidiu Nemeș, directorul general SC VITAL SA Geza Gasparik precum și alți reprezentanți ai operatorului regional apă canal, administratorul firmei câștigătoare a licitației, Silviu Lucian Pop, reprezentanți ai Consiliului Județean Maramureș și ai firmei de consultanță în cadrul proiectului cu finanțare europeană.

Valoarea totală a contractului este de 52.828.500 lei, din care finanțarea nerambursabilă din Fondul de Coeziune reprezintă 77,31%, subvenția de la bugetul de stat este de 11,82%, împrumutul contractat de operatorul regional S.C. VITAL S.A. este de 9,05% iar contribuția de la bugetele locale de 1,82%.

Lucrările se vor desfășura pe o perioadă de 22 luni de la data emiterii ordinului de începere a lucrărilor și vor consta în extinderea rețelei de distribuție a apei – 19.925 m, reabilitarea rețelei de distribuție a apei – 10.952 m, reabilitarea conductei de transport – 13.962 m, extinderea rețelei de apă uzată – 32.838 m și reabilitarea rețelei de apă uzată – 4.329 m. La finalizarea lucrărilor, sighetenii vor beneficia de noi rețele de distribuție a apei potabile pe 26 de străzi: Alea Bogdan Vodă, Alea Dragoș Vodă, Avram Iancu, Bălcescu, Bilțiu Dăncuș, Bolintineanu,

Caragiale, Corbului, Dealul Cetății, Făget, Gării, Gherea, Gutinului, Ignișului, Lazu Sesului, Locul Târgului, Muzeului, Pandurilor, Pescarilor, Primăverii, Teplitei, Tisei, Tractorului, Zimbrului, Zona Sere, cartier Valea Cufundoasa. De asemenea pe alte 26 străzi, în special din zona de nord a municipiului unde conductele sunt foarte vechi și există pierderi de apă, vor fi reabilite rețelele de distribuție: Alecsandri, Avram Iancu, Bobâlna, C. A. Rossetti, Constructorului, Dorobanților, Florilor, George Coșbuc, Gheorghe Șincai, Ion Creangă, Ion Ghica, Iuliu Maniu, Mihai Marina, Mihai Viteazu, Mihali de Apșa, Mioriței, Morii, Muncitorilor, Piața Libertății, Pietrosului, Pinte Viteazu, Pop Victor, Popa Lupu, Progresului, Rodnei, Unirii.

Rețelele de canalizare vor fi și ele extinse, locuitorii de pe 45 de străzi din Sighetu Marmăției vor beneficia la finalul lucrărilor de sistem de canalizare: Alea Bogdan Vodă, Alea Dragoș Vodă, Ana Ipătescu, Avram Iancu, Balc Vodă, Bălcescu, Bobâlna, Bogdan Vodă, Bolintineanu, Câmpul Negru, Caragiale, Corbului, Cuza Vodă, D. Gherea, Dealul Cetății, Dobăieș, Dorobanților, Dragoș Vodă, Făget, Florilor, Gării, Gutinului, Ignișului, Ion Ghica, Iza, Locul Târgului, Mihai Marina, Mioriței, Morii, Muncitorilor, Muzeului, Pescarilor, Pietrosului, Pinte Viteazul, Plugarilor, Prelungire Titulescu, Primăverii, Progresului, Șerpilor, Solovan, Teplitei, Titu Maiorescu, Tractorului, Zona Sere, Valea Cufundoasă.

Și rețelele de canalizare învechite vor beneficia de reabilitare, contractul prevăzând astfel de lucrări pe următoarele 12 străzi: Alecsandri, Balc Vodă, Basarabiei, Bilțiu Dăncuș, Eminescu, Eroilor, Iza, Rodnei,

Tisei, Traian, Xenopol, Zimbrului. Pe componenta de canalizare, contractul prevede și construcția a 11 stații de pompare apă uzată și reabilitarea unei stații de pompare apă uzată.

Acesta este cel de-al III-lea contract aferent municipiului Sighetu Marmăției, cuprins în programul de reabilitare și extindere a infrastructurii de apă și apă uzată. Celelalte două contracte, semnate anterior au vizat: "Reabilitarea stației de epurare în Sighetu Marmăției" (MM-CL-04) în valoare de 30.902.160 lei și " Reabilitarea stațiilor de tratare apă potabilă, a conductelor de aducțiune, rezervoare noi de apă și noi stații de pompare în Târgu Lăpuș, Vișeu de Sus, Sighetu Marmăției" (MM-CL-02) în valoare de 17.111.405 lei.

Toate aceste investiții finanțate prin Programul Operațional Sectorial Mediu și implementate de S.C. VITAL S.A., vor contribui esențial la atingerea și respectarea standardelor Uniunii Europene și a legislației românești în privința distribuției apei potabile, epurării apelor uzate și a protecției mediului.